

BARENDJE EN HET HONGAARTJE

Rie
Reinderhoff

CO VAN DER STEEN-
PYPERS

BARENDJE
EN HET HONGAARTJE

Tekeningen van Rie Reinderhoff

CO VAN DER STEEN-PIJPERS

BARENDJE
EN HET HONGAARTJE

DERDE DRUK

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

In de „Barendje”-serie zijn verschenen:

1. *Barendje en Annemieke.*
 2. *Barendje maakt een schoolreisje.*
 3. *Barendje en de groene spechten.*
 4. *Barendje gaat kamperen.*
 5. *Barendje's kerstfeest*
 6. *Barendje gaat naar zee.*
 7. *Barendje en het Hongaartje.*
 8. *Barendje zit in angst.*
- Elk dezer deeltjes kan ook *afzonderlijk* gelezen worden.

1. 'T HONGAARTJE KOMT

„Barendje van Ginkel, ik zie ervan komen dat jij moet schoolblijven!”

Met een ruk schiet Barendje recht. Er is schrik in zijn ogen.

„O nee, meester, alstublieft niet! Ik deed toch niks?”

„Nee, dat is het nu juist. Je deed niks. Maar je moet sommen maken. We zijn nu een half uur aan het rekenen. Hoeveel sommen heb je af?”

„Uh . . . bijna twee, meester.”

„Sjonge, als je zo doorgaat, doe je vijf jaar over één rekenboekje!” Barendje buigt zich haastig over z'n schrift. Nu zal hij heus de hele tijd doorwerken. Maar 't is zo moeilijk. Telkens moet hij denken aan straks, als hij thuiskomt. Dan *is* hij er al, hun Hongaartje. Sigmund heet hij.

Zacht in zich zelf zegt hij de vreemde naam: Zieg-moend . . .

Er komen vijftientig Hongaarse kinderen in het dorp. Kinderen, die in Duitsland in een kamp wonen. Die heel arm zijn en geen eten genoeg krijgen. Ze mogen drie maanden wonen bij vriendelijke mensen, die goed voor hen zullen zorgen. En één van die Hongaartjes komt bij Barendje thuis, vanmiddag al, een jongen van acht jaar. En daarom kan Barendje z'n gedachten niet bij z'n werk houden. 't Zal net zijn, of hij een broertje heeft. Veel fijner dan drie zusjes! In de kerk is gevraagd wie een arm kind in huis wilde nemen, en je moest je opgeven bij meester Van Maanen. Eerst mocht het niet van vader en moeder. Ze hadden geen kamer en geen bed. Alles is vol. Vader en moeder slapen boven aan de achterkant, de drie zusjes op de grote kamer, opa in het zijkamertje en Barendje op zolder. Maar tante Truus heeft zolang een bed gegeven, het staat op zolder,

naast het bed van Barendje. En Barendje heeft beloofd dat hij moeder heel veel helpen zal.

Moeder ziet er wel een beetje tegenop. Zo'n vreemd kereltje, dat een vreemde taal spreekt en misschien heimwee heeft . . . Wat zal hij zich eenzaam voelen!

Barendje vindt het niks erg dat Sigmund Duits spreekt. Vader kent het nog een beetje van vroeger en Toos leert het op de ulo. Nou, en hij zal Sigmund wel gauw Nederlands leren. Makkelijk genoeg! Je noemt van alle dingen de naam en laat het hem nazeggen. En hij zal nooit ruzie met hem maken of vechten. Hij zal zorgen dat vader niet één keer „vaatje buskruit” hoeft te zeggen. Hij zal een echt vriendje zijn voor het Hongaartje.

Nee, Barendje ziet nergens tegenop. En als het eindelijk twaalf uur is, rent hij naar huis, zo hard hij kan.

En dan ziet hij Sigmund voor 't raam staan, een mager ventje, met bleke wangen. 't Bijna zwarte haar is veel te lang, en slordig geknipt. En in de grote, grijze ogen liggen verdriet en angst.

Voor 't eerst begrijpt Barendje er iets van hoe erg het is om zonder vader en moeder, helemaal alleen, te gaan naar vreemde mensen in een vreemd land.

Aarzelend loopt hij naar binnen en pakt het smalle handje van de jongen in z'n stevige knuist, die rood is van de kou.

„Dag, Sigmund, ik heet Barendje!”

Er komt geen antwoord.

O, maar dat kan ook niet. Sigmund verstaat hem niet. Barendje wordt er warm van. Hij had gedacht dat 't zo makkelijk zou gaan. Je wijst maar en je zegt: dat is een stoel en dat een tafel. En zo leer je een Hongaars jongetje Nederlands. Maar je kunt niet tegen hem praten. Niet iets van je zelf vertellen.

„Moeder, weet u hoe je dat in het Duits moet zeggen: ik heet Barendje?”

„Nee, we moeten maar wachten tot vader komt. Of Toos. Hij heeft nog helemaal niks gezegd. Maar hij zal ook wel erg moe zijn. De hele nacht hebben ze in de trein gezeten en niet geslapen. Als hij morgen een beetje uitgerust is, zal 't wel beter gaan. Jij moet vanavond ook maar vroeg naar bed gaan. Als hij alleen op zolder ligt,

is hij misschien bang. Kom maar hier zitten, Sigmund, we gaan zo eten.”

Moeder wijst op een stoel en Sigmund gaat zwijgend zitten.

Ook als vader en Toos er zijn en zo goed mogelijk Duits spreken, blijft Sigmund zwijgen.

„Misschien is hij wel doofstom,” zegt Jopie.

Moeder schudt het hoofd. „Dan zou het op z'n kaart staan. Maar bij 't station hoorde ik dat er een paar kinderen zijn die alleen Hongaars verstaan. Ik hoop niet dat hij daarbij hoort. Duits lijkt nog een beetje op Nederlands, maar Hongaars moet zo moeilijk zijn!”

„En, Barendje, is het een aardig Hongaartje?” vraagt meester Van Maanen 's middags.

Barendje haalt zijn schouders op. „k Weet het niet. Hij heeft nog helemaal niks gezegd.”

„Hij denkt zeker: praten, dat zal Barendje wel doen,” plaagt de meester. Maar dan wordt hij ernstig. „Hij is nog zo klein, Barendje. Wie weet hoe bang hij is. Er zijn kinderen die thuis direct geslagen worden, als ze iets verkeerd doen. Hij weet nog niet dat jullie hem alles wilt geven: eten en kleren en . . . liefde. Wees maar geduldig.” Barendje knikt. Hij zucht. Hij had gedacht dat 't alleen maar fijn zou zijn: een Hongaartje in huis. Maar 't is ook verdrietig.

„'t Komt wel goed, hoor!” troost de meester. „Hij moet eerst even wennen. Over een poosje praat ie misschien zoveel, dat we hem Barendje de tweede noemen.”

's Avonds, als ze brood gegeten hebben, doet moeder Sigmund in bad. Als ze z'n mager lijfje ziet en z'n dunne armpjes, worden haar ogen vochtig.

„Arm kereltje,” zucht ze zacht, „je zult het goed hebben bij ons.”

Met een pyjama van Barendje aan komt Sigmund nog even in de kamer. Vader tilt hem op z'n knie. „Nu moet je eens goed luisteren,” zegt hij, half in het Nederlands en half in het Duits. „Dat is tante en ik ben oom. Hoe zeggen jullie dat ook alweer . . . o ja, tante en onkel. Kijk, daar zijn Jopie en Toos en Riek. En dat is jouw vriendje. Hij heet Barendje. Kun je dat zeggen?”

't Hongaartje knikt. „Parendjel” zegt hij opeens.

Ze schieten allemaal in de lach, omdat het zo grappig klinkt. En over het smalle gezichtje, dat een beetje kleur gekregen heeft door het warme bad, glijdt even een glimlachje.

„En nu naar bed. Jij ook, Barendje!”

’t Is nog erg vroeg. Maar Barendje sputtert toch niet tegen. Hij begrijpt best dat je Sigmund de eerste avond niet alleen op de donkere zolder kunt laten liggen. Vlug kleedt hij zich uit. Als hij onder de dekens schuift, is het heel stil in het andere bed. Zou Sigmund nu al slapen? Dat kan toch haast niet. Nu moest ie in ’t Hongaars kunnen vragen: slaap je? Dan zou Sigmund vast wel gaan praten, als ’t Hongaars was. Hij had toch niet gedacht dat ’t zo vreselijk lastig was als je mekaar niet verstaan kon. Ze kunnen eigenlijk niet eens samen spelen. Je moet toch overal bij praten!

Opeens hoort hij uit het andere bed zachte, snuivende geluidjes. Sigmund slaapt niet. Hij huilt!

Barendje gaat rechtop zitten. Wat moet hij nu doen? Moeder halen? Of het licht aandoen, dat het niet meer zo donker is?

„Stil maar,” zegt hij, „ik ben vlak bij je. Wil jij in dit bed, onder het dakraam? Dan kun je de sterren zien . . .”

Barendje weet best dat Sigmund hem niet verstaat. Maar als hij helemaal niets zegt, als hij alleen maar luistert naar dat verdrietige gesnik, dan gaat ie zelf ook huilen.

Nu is het stil. Misschien heeft het toch wel geholpen. Voorzichtig laat hij zich achterover zakken, zachtjes, dat Sigmund hem niet hoort. Maar Sigmund snuit opeens toeterend zijn neus. Hij sliep niet. Hij is nog wakker. En hij huilt ook nog. Dan gooit Barendje de dekens van zich af en stapt uit bed. Hij gaat naar Sigmund toe, schuift het magere kereltje een beetje naar de kant en kruipt naast hem. „Zo,” zegt hij troostend, „nu ben je niet meer alleen. Nu hoef je niet meer te huilen. Ik ben je vriendje en we gaan altijd samen spelen. Je mag ook in de natuurclub. De andere jongens vinden het vast goed. Die jongens, dat zijn Hans en Peter en Bertus en Unico. En we leren jou alle vogels . . .”

Zo praat Barendje maar. Sigmund zegt niets. Maar hij huilt ook niet meer. Hij kijkt maar stil in het donker en hij luistert naar de vrien-

delijke stem van Barendje. Dan vallen z'n ogen dicht. De moeheid wint het van zijn verdriet. Hij slaapt. Hij ademt rustig. Barendje blijft heel stil liggen. Als Sigmund echt doorslaapt, gaat hij weer naar z'n eigen bed. Maar voor het zover is, vallen ook Barendjes ogen dicht. Zo vindt moeder ze, als ze zachtjes eens komt kijken. Barendje, gezond en blozend, en Sigmund, nog tranen op z'n magere snuit, samen in het bed van tante Truus. Vader komt er ook bij. Hij tilt Barendje op en houdt hem even tegen zich aan. „'t Is toch een lief vaatje buskruit,” zegt hij met een stille glimlach.

2. DE GEWONDE REIGER

De volgende morgen is Barendje al vroeg wakker. 't Is nog donker, maar aan 't ruisen van de waterleiding hoort hij dat moeder op is. Zacht laat hij zich uit bed glijden. Sigmund slaapt. Hij snurkt een beetje. Grrr, grrr. Net een klein varkentje. Een raar geluid is dat. Maar hij kan beter snurken dan huilen. Op de kamer van vader en moeder gaat hij zich wassen en aankleden.

Moeder is in de keuken. Ze kookt pap. „Moeder, mag ik tegelijk met vader eten? 't Duurt nog zo lang voor de zusjes komen.”

„Vooruit dan maar. Slaapt Sigmund nog?”

„Ja, moeder, 'k heb heel zachtjes gedaan.”

„Mooi, ga maar gauw naar de kamer, 't is hier zo koud!”

„Ha, die Barendje,” zegt vader, „ben je aan het slaapwandelen? 't Is nog zo vroeg.”

Barendje lacht. Vannacht heb ik geslaapwandeld. Gisteravond ben ik naast Sigmund gaan liggen. Hij huilde zo. Maar vanmorgen lag ik weer in m'n eigen bed. En ik weet er niks van. Kan dat, vader, dat je dat zelf in je slaap doet?”

„'t Kan wel, maar deze keer heb ik het gedaan. Ik heb je bij je neus en je grote teen gepakt en zo overgehuisd. Kijk maar eens in de spiegel, of je neus niet een beetje blauw is!”

„Dan zou ik 't wel voelen,” lacht Barendje. „'k Mag fijn met u eten, 'k hoef niet op de anderen te wachten.”

„Zo, wordt ons manneke weer verwend? Kom dan maar. Heb jij ook zo'n trek in beschuit? Zullen we de bus uit de kast halen?”

Barendje geniet. 't Is zo fijn om met vader samen te eten. Soms

praten ze als twee grote mannen. En soms doen ze net als een paar ondeugende jongens en eten stiekem beschuit met dik suiker. Vader moet altijd vroeg weg, daarom eet hij wat eerder.

Als ze klaar zijn, heeft Barendje nog een heleboel tijd over. „Wat zal ik doen?”

Moeder denkt even na. „Heb je geen huiswerk meer? Of ga anders wat lezen.”

„Ja, maar ik bedoel werken! Als Sigmund er was, zou ik u toch helpen met werken.”

„Dat is waar. Maar je kunt nu nog niet veel doen. Je kunt je bed niet opmaken, want dan maak je Sigmund wakker. Afwassen gaat ook nog niet en de schoenen zijn al gepoetst.”

„Moeder,” vraagt Barendje haastig, „mag ik dan nog even naar 't bos? Kijken wat voor vogels er zijn?”

Moeder aarzelt. „'t Is morgen zaterdag. Dan kun je de hele middag naar 't bos.”

„Ja, maar dan zijn de jongens er ook. Als je alleen bent, is 't heel stil. Dan kun je zo goed de vogels horen! Mag het?”

Moeder kijkt naar buiten. 't Is niet donker meer, maar de wereld is zo grijs en grauw. En zo koud. 't Is fijn dat Barendje zoveel van de natuur houdt, maar ze houdt hem toch wel graag in de warmte.

„Ik ben bang dat je de tijd vergeet en te laat op school komt!”

„Nee, heus niet. Ik ga niet ver. Alleen naar het kopereiland. Weet u wel, dat weitje met slootjes er omheen en dat leuke bruggetje. U bent er ook een keer geweest, met vader en opa. We noemen het kopereiland, omdat je daar haast altijd koperwieken ziet. Nou, en als ik daar ben, kan ik om kwart voor negen de fluit van de wasserij horen. En dan kom ik nog makkelijk op tijd. Mag het?”

„Vooruit dan maar! Als je me belooft dat je niet te laat komt!”

„Dat belooft ik. Hier, m'n hand erop!”

Barendje danst van plezier. Hij gaat graag met de club naar het bos. Maar een enkele keer alleen, heel stil door de paadjes sluipen en luisteren naar de verschillende vogelgeluiden, dat is haast nog fijner! Uitgelaten roept hij de kreet van hun club: „Klu-klu-klu!”

„Stil toch,” zegt moeder, „moet je Sigmund nu wakker maken!”

„Lelijke, groene specht,” moppert Jopie, die juist de trap af komt,

„pas op, of ik breng je naar de dierentuin. Dan moet je aan een paal zitten, net als de papegaaien!”

„Een groene specht is mooier dan jij!” geeft Barendje terug. Maar voor ze elkaar in de haren kunnen vliegen, zet moeder hem buiten de deur.

Barendje vergeet alweer dat hij zachtjes zou doen. Vrolijk fluitend loopt hij het hek uit. Maar in 't bos is hij wel stil. Als je vogels wilt zien en horen, moet je geen lawaai maken. Eigenlijk is het hier geen

E E K H O O R N

bos. 't Is meer een groot, verwaarloosd park. In het midden, bij de vijver, staat een heel groot huis. Daar woonde vroeger een deftige baron. Opa weet het nog. Maar hij kon zo'n duur huis niet meer betalen. Toen is hij weggegaan. 't Grote huis wordt nu gebruikt als kantoor, en in 't park mag iedereen vrij wandelen. 't Is er zo fijn! Je hebt er een beetje dennenbos, een stuk weiland, slootjes en water-valletjes, en heel veel verschillende bomen. En daarom zijn er ook zoveel soorten vogels. Hij boft toch maar dat er dicht bij huis zoveel moois te zien is, vindt Barendje.

Opeens staat hij stil. Twee eekhoortjes rennen speels achter elkaar aan. De lange staarten zwiepen achter de lenige lijfjes. Op z'n tenen

loopt Barendje ze achterna. Maar een droog takje kraakt onder z'n voeten en met een vaart schieten de diertjes langs een gladde beuke-stam omhoog. Glimlachend loopt Barendje verder, speurend naar bijzondere vogels. Nu moest ie eens een notekraker zien! Zouden de jongens dan even jaloers op hem zijn! Maar 't is nog erg vroeg. De meeste vogels liggen nog in hun goed verborgen bedjes. Een enkele tippelt op de grond ,zoekend naar eten. Barendje ziet koolmezen en mussen en merels, maar die ziet hij elke dag.

Dan komt hij bij het bruggetje, een gebogen, bruin geteerd bruggetje, zonder leuning, over een donker modderslootje. En onder dat bruggetje, weggedoken in de modder, zit een witte vlek. En die vlek beweegt! Barendje laat zich op z'n knieën zakken en kijkt! Ziet hij het heus goed? Hij buigt nog dieper. Ja, ja! In de modder onder het bruggetje zit een reiger! De grote vleugels hangen slap en op de borst zit een bloedvlek. Een reiger die gewond is! De lange snavel gaat nu en dan open, net of hij om hulp wil vragen.

Zenuwachtig loopt Barendje het bruggetje over. Hij kan er aan de ene kant niet bij. Maar aan de andere kant ook niet. Had hij nu z'n laarzen maar aan, dan kon hij in 't slotje stappen. Diep is het toch niet. Hulpeloos kijkt hij rond, of er niet iemand is die hem helpen kan. Maar 't is nog te vroeg en te koud. Niemand gaat er nu een eindje wandelen. En de mensen van het kantoor komen nog niet. Barendje gaat languit op z'n buik liggen en strekt zich uit, zover hij kan. Met de toppen van z'n vingers kan hij juist de reiger aanraken, verder niet. Hij probeert met een stok, of de vogel niet een klein eindje naar voren wil gaan. „Toe dan, beest. Ik doe het niet om je te plagen. Ik zal je naar huis brengen, bij de warme kachel, dat vindt moeder best goed . . .”

Maar de reiger duikt nog dieper in elkaar. En als Barendje met een diepe rimpel in z'n voorhoofd erover nadenkt wat hij nog meer kan doen, snerpt schel de fluit van de wasserij door de winterlucht. Kwart voor negen! En hij heeft moeder beloofd dat hij op tijd naar school zou gaan. Die belofte moet hij houden. Maar hij kan een gewonde reiger toch niet aan z'n lot overlaten! Die heeft vast pijn en misschien honger en dorst. Naar huis gaan kan ook niet meer. En moeder kan toch ook niet zo'n zware vogel uit de modder halen.

Opeens weet Barendje het. De politie! Op weg naar school komt hij langs het politiebureau. En die aardige agent heeft eens gezegd dat hij 't altijd moet komen zeggen, als er iets bijzonders is in 't bos. Als er jongens nesten uithalen, of takken van de bomen rukken. De laatste tijd heeft hij er helemaal niet naar gekeken. Dat komt, omdat het winter is. Nesten uithalen gebeurt altijd in het voorjaar. Maar *dit* moet de politie toch ook weten. Als er iemand iets voor die arme reiger kan doen, is het een agent. Barendje draaft al. Aan één stuk door loopt hij hard tot het politiebureau. Hij klopt aan de buitendeur en doet die meteen open. En als hij niemand ziet in de lange gang, klopt hij op een van de deuren die daar zijn. Er achter hoort hij stemmen-gemompel.

In z'n haast smijt hij de deur helemaal open, waardoor een golf kou naar binnen waait. Eén agent zit achter een bureau, een paar anderen staan om de brandende kachel.

„Aap van een jongen, doe de deur dicht!” moppert er een. „We stoken niet voor de Dorpsstraat!”

Barendje hoort het niet. Hij gaat naar de agent achter het bureau. Die zal wel de baas zijn.

„Meneer,” hijgt hij, „er zit een reiger in het bos, onder het houten bruggetje bij het kopereiland. Hij is gewond en bijna verdronken. Gaat u hem alstublieft redden. Ik moet naar school!”

„Jij bent Barendje, hè?” zegt de agent. „Doe eerst die deur dicht en begin dan nog eens met je verhaal. Ik kan er geen touw of eind aan vastknopen.”

Barendje smakt de deur dicht en kijkt op de klok, die boven de schoorsteen hangt. „Ik heb m'n moeder beloofd dat ik niet te laat op school zou komen. Maar als die reiger niet geholpen wordt, gaat ie dood!”

„Stop!” zegt de agent. „Ik zal wel vragen stellen. Dan komen we er misschien achter, waar jij het over hebt.”

De andere agenten komen nieuwsgierig een beetje dichterbij.

„Waar kom je vandaan?”

„Van het kopereiland.”

„Waar is dat?”

„In het bos. In het park, bedoel ik. We noemen het zo, omdat er

haast altijd koperwieken zijn. Dat zijn vogels, ziet u."

„Dat dacht ik al," knikt de agent. Barendje en z'n vogelclub zijn zo langzamerhand bekenden geworden in het dorp. „En verder?"

„Nou, d'r is daar een houten bruggetje en daaronder zit een gewonde reiger. Gaat u 'm alstublieft halen," smeekt Barendje, „anders gaat ie dood!" Hij staat te trappelen van ongeduld.

KOPERWIEK

„Ik wil graag iets voor een zieke vogel doen, maar hoe kan ik 'm nu vinden, als ik dat kopereiland van jou helemaal niet weet?"

Barendjes gezicht klaart op.

„O, maar dat is makkelijk genoeg. U loopt hier de straat uit, dan linksaf en dan oversteken. Of nee, eerst oversteken en dan linksaf. En bij die grote, witte paal het bos in. Als u over 't prikkeldraad stapt en dan over 't slotje springt, bent u er nog eerder."

De agent houdt z'n handen voor z'n oren. „Jongen, houd op, ik krijg blaren aan m'n hoofd en ik snap er niks van. Kom vanmiddag uit school maar weer, dan kun je me erheen brengen."

„O neel" roept Barendje, „dat duurt veel te lang!" En als hij de lachende gezichten ziet, barst hij driftig los: „Jullie moesten zelf maar eens een hele dag in een moddersloot zitten!"

Hij schrikt ervan. „Ga 't dan even aan m'n moeder vragen," smeekt hij. „'t Is dicht bij ons huis en moeder weet waar het is. Doet u het?" „k Zal m'n best doen, Barendje," belooft de agent plechtig. „De hele politiemacht wordt ingeschakeld voor jouw zieke reiger."

't Is bijna negen uur. „Dank u wel!" gilt Barendje. En weg is hij. De bel is al gegaan, als hij over 't speelplein rent. Op 't laatste nippertje schuift hij in z'n bank.

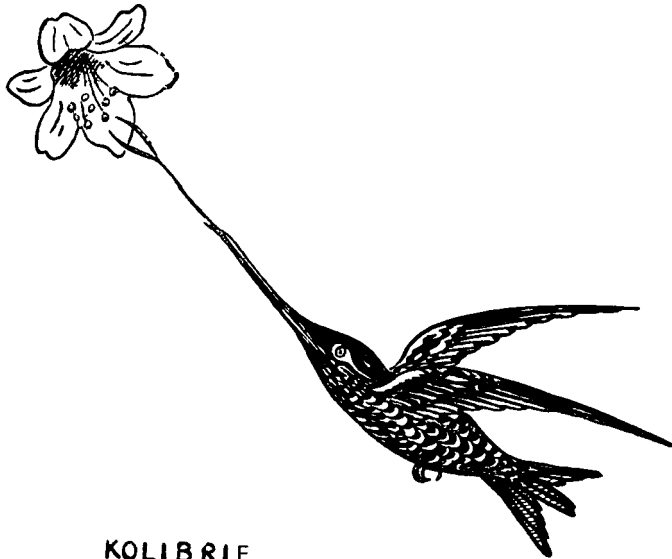
Meester Van Maanen kijkt glimlachend naar z'n vuurrode wangen. Hij denkt dat Barendje zo laat is door het Hongaartje.

„Hoe is het met hem?" vraagt hij.

„O, meester,” hijgt Barendje, „z'n poten zijn helemaal weggezakt in de modder en op z'n borst zit bloed!”

„Wat zeg je nu?” vraagt de meester verbaasd. „Zit Sigmund in de modder?”

't Duurt even, voor Barendje het begrijpt. Hij is zó vol van de gewonde vogel, dat hij 't kleine Hongaartje totaal vergeten was. Maar de meester bedoelde natuurlijk Sigmund. Die wist van de reiger niets

KOLIBRIE

af. Opgewonden doet hij het hele verhaal. „Meester, mag ik er even heen? Als ze 'm niet kunnen vinden...”

„Nee, hoor!” zegt de meester. „Als 't een kolibri was, mocht je wel, maar een reiger kijk je maar zo niet over 't hoofd.”

Barendje lacht even. Een kolibri is de allerkleinste vogel. Als die onder de brug zat, zou hij hem ook niet gevonden hebben. Maar toch... Een reiger is wel groot, maar hij zat zo weggedoken. Barendje is er toch niet gerust op.

„Je hebt gedaan wat je kon,” zegt de meester. „Laat de rest nu maar aan de politie over. Agent Van der Wal houdt net zoveel van vogels

als jij en agent Glerum is lid van de dierenbescherming. Ze zullen heus een ziek dier niet aan z'n lot overlaten."

En zo is het ook. Als de meester dit tegen Barendje zegt, heeft agent Glerum z'n fiets al gepakt, een heel hoge, met een dubbele stang. Want alle politieagenten zijn lang, maar Glerum is de langste van allemaal. Hij heeft een vrolijk gezicht. Als hij lacht, zie je dat één van z'n voortanden half afgebroken is. Dat is gebeurd in een gevecht met smokkelaars. Ja, als Glerum gaat vertellen van z'n avonturen met smokkelaars, zit je gewoon te rillen.

Nu rijdt hij naar 't bos, diep in z'n kraag gedoken: 't is koud! Wist hij nu maar waar het was. Die malle Barendje met z'n kopereiland!

Tweemaal fietst hij het hele bos door. Er zijn verschillende bruggetjes, houten en stenen. Nu en dan bukt hij zich om eronder te kijken. Maar nergens ziet hij een reiger. Misschien was 't beest niet erg gewond en is hij al lang weggevlogen. Voor alle zekerheid gaat hij toch even langs Barendjes moeder. Misschien kan die precies uitleggen waar het is.

Moeder is in de kamer. Ze heeft Sigmund, toen hij wakker was, geholpen met wassen en aankleden. Nu stoft ze de kamer, terwijl 't kleine Hongaartje z'n pap eet.

„Ringgg!” Neuriënd loopt moeder naar de voordeur. Maar ze zwijgt verschrikt, als ze een agent ziet staan.

„Dag, mevrouw, bent u de moeder van Barendje?”

Moeder is bleek geworden en ze moet zich even aan de deurpost vasthouden.

„Barendje . . .” stamelt ze, „wat is er gebeurd?”

Agent Glerum laat vrolijk z'n halve tand zien. „U hoeft niet te schrikken, hoor! Onze groene specht zit veilig op school. Maar hij kwam zeggen dat er in het bos een gewonde reiger zit, bij het kopereiland. En nu kom ik vragen, of u misschien kunt uitleggen waar Barendje z'n kopereiland is.”

Moeder zucht van opluchting. Gelukkig, Barendje heeft geen ongeluk gekregen.

„Komt u even binnen,” zegt ze. „Ja, het kopereiland, ik weet wel

waar Barendje bedoelt, maar om nu uit te leggen hoe je er komt . . . Er is een houten bruggetje, zonder leuning. Ik weet het nog goed, omdat ik dat een beetje griezelig vond.”

„Juist,” zegt de agent, en onder dat bruggetje moet volgens Barendje een reiger zitten. Is het ver?”

„O nee, als je doorstapt, ben je er in vijf minuten.”

„Kunt u dan niet even meelopen? Ik heb in alle richtingen gezocht, maar kon niets vinden.”

Moeder aarzelt. Wat zullen de burens wel denken, als zij met een agent mee moet. En kan ze Sigmund wel alleen laten?

„Kent u Duits?” vraagt ze opeens.

„Een beetje wel,” zegt de agent verbaasd. Wat heeft Duits nu met die reiger te maken?

„Ja, ziet u, we hebben gisteren een Hongaartje gekregen. Hij spreekt alleen maar Duits. Als u nu even tegen hem zeggen wilt dat tante een klein poosje weg moet, dan zal ik m'n mantel aantrekken.”

Agent Glerum stapt met z'n lange benen naar binnen en vertelt een heel verhaal over het bos en een vogel en tante. Je kunt niet aan Sigmund merken dat hij het begrijpt. Hij zegt niets. Maar hij zit zo rustig op z'n stoel; moeder denkt dat ze het wel wagen kan om een klein kwartiertje weg te gaan.

Even later lopen ze samen in het park: de lange agent en moeder. Moeder vindt het wel een beetje akelig. 't Lijkt net, of ze iets gedaan heeft.

Maar als ze bij het bruggetje komen en de gewonde vogel er roerloos onder zien zitten, is ze toch blij dat ze gegaan is.

Agent Glerum stapt met z'n grote laarzen in de modder. Z'n sterke handen graven onder de vogel, die even angstig klapwiekt.

„k Heb 'm!” zegt hij tevreden. Met twee stappen staat hij weer op de kant en zet voorzichtig de reiger op z'n lange, dunne poten.

„k Geloof dat het meeevalt,” zegt hij. „'t Beest is uitgeput, maar die wond lijkt me zo erg niet. Ik breng 'm naar de familie Ten Bensel. Daar hebben ze al vaker zieke vogels weer beter gemaakt. Dan kan Barendje af en toe eens gaan kijken.”

Hij pakt de vogel onder z'n arm. „Zo, beestje, stilzitten, hoor! Ik loop nog even met u mee, mevrouw. Mijn fiets staat nog bij u!”

Moeder vindt dat wel prettig. Nu kan iedereen zien dat het om een reiger ging en niet om Barendje.

Sigmund zit nog rustig op z'n stoel.

Wat een zoet kind, verbaast moeder zich. Barendje zou al lang boven op de tafel gestaan hebben.

3. 'T VALT TOCH NIET MEE

Barendje haast zich alweer als hij uit school komt.

„Moeder, hebt u nog gezien of de politie naar het bos ging?”

„Nou en of,” zegt moeder, „ik moest zelfs mee! 'k Vond het wel een beetje akelig, hoor! Net of ik gearresteerd werd.”

„Maar de reiger, was die er nog? Was tie erg ziek, en wat heeft de politie ermee gedaan? Zou die nog kunnen vliegen?”

„De politie niet,” plaagt moeder, „maar als je de reiger bedoelt, die wel. De agent zou hem bij Ten Bensel brengen.”

„O ja, daar hebben ze een heleboel vogels. Mag ik even gaan kijken?”

„Nee, nu niet. We eten vroeg. Ik moet met Sigmund naar de dokter.”

Barendjes aandacht is opeens weer bij het Hongaartje.

„Is Sigmund ziek, moeder?”

„Nee, ziek niet, maar erg mager en zwak. Alle Hongaartjes moeten onderzocht worden. En dan kan ik meteen vragen wat hij allemaal eten mag om een beetje sterker te worden. Iedere dag een ei bijvoorbeeld.”

„Wat heeft hij dunne armen, hè moeder! Hij mag mijn ei van 's zondags ook wel.”

Moeder strijkt even over Barendjes verwarde kuif. „Je bent een lieve jongen. Als we allemaal goed voor hem zorgen, gaat Sigmund gezond en sterk weer naar huis terug.”

„Waar is hij nu?”

„In de kamer. 'k Heb hem jouw meccanodoos maar gegeven. Hij moest toch iets doen.”

„O, dat mag gerust.”

Barendje gaat naar binnen. „Ha, Sigmund!”

't Hongaartje kijkt op. Er glijdt een lachje over z'n gezicht. „Ha, Barendje!” Trots laat hij de auto zien die hij aan 't maken is.

Barendje zakt op de grond om hem te helpen, maar moeder duwt een stapel borden in z'n handen. „Hier, manneke, tafel dekken.”

„Ik loop nooit meer zo hard uit school,” bromt Barendje. „Als je 't eerst thuis bent, moet je altijd het werk doen.”

„Stakker,” plaagt moeder, „wat heb je het toch weer slecht.” Ze weet wel dat Barendje het niet zo kwaad meent. „Vanmiddag kun je nog genoeg spelen.”

„Dan heb ik huiswerk. Een hele paragraaf rekenen. Kun jij ook sommen maken?” vraagt hij aan Sigmund. „Hoeveel is tien en tien?”

„Twintig!” zegt Sigmund prompt.

Met een smak zet Barendje de borden op tafel. „Moeder, moeder, Sigmund kan rekenen en hij zegt twintig in het Hollands!”

Moeder, die alweer in de keuken was, komt terug. „Kun jij Hollands spreken?”

Sigmund knikt. „Ja, iek ben verleden jaar ook ien Holland geweest, ien Bussum. Iek was daar op ein Hollandiese sjooll!”

„Hoort u dat, moeder? Hij is op school geweest! Dan kan hij met mij ook mee” Dat vindt Barendje leuk. Elke dag naar school met een Hongaartje!

Moeder is haast even blij als Barendje. Nu is 't veel makkelijker om voor Sigmund te zorgen. Om hem te helpen en liefde te geven. Als hij hen maar verstaan kan.

Barendje dekt vlug de tafel af.

En 's middags loopt hij meester Van Maanen alvast tegemoet, zo'n haast heeft hij om het te vertellen. „Meester, hij spreekt Hollands, en hij kan rekenen, en hij is in Bussum op school geweest!”

Meester Van Maanen trekt een ernstig gezicht, maar in z'n ogen zijn pretlichtjes. Z'n stem klinkt streng als hij zegt: „Nu moet je niet denken dat ik alles geloof!”

Barendje is verbaasd en ook een beetje verontwaardigd. Hij staat toch zeker niet te jokken! „'t Is echt waar,” zegt hij boos, „u kunt het in Bussum gaan vragen!”

„Nou, ik zal wel eens schrijven. Maar dat een reiger op school is geweest en Hollands spreekt, dat geloof ik niet!” Hij probeert ernstig

te blijven, maar als hij Barendjes gezicht ziet, barst hij in lachen uit. „Hahaha, die is goed! Sigmund zat met z'n pootjes in de modder en de reiger maakte een paragraaf cijferen. Hahaha!”

„Flauw, hoor!” moppert Barendje.

„'t Is je eigen schuld,” zegt de meester, als hij uitgelachen is. „Je praat maar over hij. De ene keer bedoel je een Hongaartje en de andere keer een vogel. En ik moet het maar uitzoeken. Maar ik geloof dat het nu over Sigmund gaat. Heb ik het goed geraden?”

„Dat weet u best,” zegt Barendje lachend. Hij is nooit zo lang boos. Meester, Sigmund praat zo leuk! Hij zegt ien en iek, en sjaar in plaats van schaar, maar je kunt het toch best verstaan. Mag hij hier ook op school?”

„Ja, meester Feenstra heeft al gezegd dat alle Hongaartjes welkom zijn. Ze kunnen misschien niet helemaal meekomen, maar dan laten we ze wel iets anders doen. Weet je wat prettig is voor Sigmund? Er komt nog een Hongaartje van acht jaar: Harry. Dan kunnen ze naast elkaar zitten in de derde klas.”

„Zal ik 'm even halen, meester? 't Is nog vroeg genoeg!”

„Nee, hoor, laat hem nog maar een paar dagen uitrusten. Ik zou zeggen: breng hem maandag mee. Sigmund dan, hoor! Niet de reiger!”

En zo gebeurt het. Van maandag af gaan ze elke dag samen naar school, de stevige Barendje en de magere Sigmund. Eerst halen ze Bertus en Unico. Hans en Peter komen hen tegemoet. Ze hebben allemaal schik in het Hongaartje en Sigmund voelt zich helemaal op z'n gemak bij al die jongens. In z'n grappige taaltje schettert hij er lustig op los. Thuis is hij trouwens ook niet meer verlegen. Z'n schelle stem klinkt door het hele huis. „Tante, daar ies de bakker! Onkel, zal iek de krant voor jou halen?”

Hij begrijpt niet dat hij u moet zeggen tegen de vader en moeder van Barendje. Hij praat maar van jij en jou, of hij het tegen z'n vriendjes heeft. Maar 't klinkt toch niet brutaal en daarom laten ze het maar zo. Er is één ding waar Barendje zich bezorgd over maakt. Sigmund heeft al gauw in de gaten hoeveel Barendje van vogels houdt, en telkens schreeuwt hij opgewonden als hij iets ziet. „Barendje, daar ies ein veugel, heel mooi, zwart en geel en wit! Daar! Daar!” Maar

voor Barendje iets ziet, is het vogeltje al lang voor het lawaai op de vlucht geslagen. En zo gaat het nu altijd, in het bos en in de tuin, overall!

„Je moet het heel zacht zeggen,” bestraft Barendje.

Maar Sigmund schudt z'n lange haren. „Dan hoor jij het niet!” zegt hij beslist.

Barendje zucht. Want hoe moet het nu met de club! Hij heeft meester Van Maanen beloofd dat Sigmund ook in de club mocht. Maar als die nu overal de vogels verjaagt, nou, dan kun je 't niet eens meer een natuurclub noemen. 's Winters, als alles zo dor en kaal is, gaat het juist het meest om de vogels.

Verdrietig klaagt hij z'n nood bij opa. „Zou u 't nu ook niet erg vinden om in drie maanden geen vogels te zien?”

Opa glimlacht. „Ik geloof dat je nu wel een beetje overdrijft. Maar al was het nu zo, je moet toch iets voor Sigmund over hebben?”

„Iets, iets,” zegt Barendje verontwaardigd. „Hij mag met m'n mecano spelen, hij mag plaatjes kijken in m'n boeken, hij mag m'n verdoos gebruiken . . .”

Opa knikt. Dat is allemaal waar. Maar zie je, dat is zo makkelijk. Iets weggeven waar je zelf erg veel van houdt, iets wat je haast niet missen kunt, dat is pas echt iets voor iemand over hebben. En dat is nu voor jou, Sigmund lid van de club laten zijn en hem op al jullie tochten meenemen. Ik zal een band voor hem maken, met een groene specht erop, net als jullie hebben. Dan hoort hij er echt bij. En dan moet jij hem maar de clubkreet leren.”

Barendje druipt af. 't Is wel allemaal waar wat opa zegt, maar 't is ook erg moeilijk.

En Sigmund dartelt blij met de jongens door de bossen. Op z'n bleke wangen is al een klein beetje kleur gekomen. Meestal lopen ze over bevroren wegen en door dikke sneeuwhoppen. Want 't is geen strenge winter, maar 't sneeuwt bijna iedere dag en echt dooien doet het haast niet. Maar 't is wel gezond voor het kleine Hongaartje, heeft de dokter gezegd.

Moeder heeft weer andere zorgen. In de eerste plaats natuurlijk hoe ze Sigmund dikker en sterker zal maken. Maar er is nog meer. Ze kan nu heel goed met hem praten. Sigmund leert snel de Hollandse

woorden die hij vergeten was, of die hij nog niet kende. En hij vertelt over het kampeven in Duitsland. Z'n vader is altijd ziek. Hij kan niet werken en dus ook geen geld verdienen. En zo zijn ze heel arm. 's Avonds krijgen ze allemaal één boterham. Als moeder het heeft, boter erop, en anders helemaal niks. Met z'n allen: vader, moeder en zeven kinderen, hebben ze één slaapkamer. Zomer en winter loopt Sigmund op een paar gymnastiekschoentjes en z'n hele voorraad ondergoed bestaat uit een versleten onderbroekje. Dat is allemaal héél erg.

Maar 't ergste vindt moeder nog dat Sigmund weinig of niets weet van God en van de bijbel. Als ze gaan eten en als hij naar bed gaat, vouwt hij z'n handen en doet z'n ogen dicht. Maar alleen omdat ze het allemaal doen en omdat het nu eenmaal zo hoort bij vreemde mensen in een vreemd land.

Als hij op een avond wat eerder naar bed gaat dan Barendje, schiet hij zo maar onder de dekens.

„Je moet nog bidden,” zegt moeder. „Weet je wel wat bidden is?” Sigmund schudt z'n hoofd.

„Kijk,” zegt moeder langzaam en duidelijk, „wij zijn mensen en wij wonen op de aarde. Maar er is ook een hemel. Daar woont God. God is heel machtig. Hij kan alles. En wij mogen altijd vragen, of Hij ons helpen wil. Als we verdriet hebben, of bang zijn, of alleen. Dat is bidden!”

Daar moet Sigmund even over nadenken.

„Vater zegt: God luistert niet naar arme mensen.”

Moeder schrikt ervan. O, ze kan het zo goed begrijpen. Als je hebt moeten vluchten uit je eigen land, als je altijd gebrek hebt, als je ziek bent, als je je kinderen geen eten en geen kleren kunt geven, dan ga je denken dat God alleen rijke mensen helpt. Maar het is niet wáár! God wil een Vader zijn voor alle mensen, rijk en arm, klein en groot. De één is rijk en de ander heeft bijna niets. En we zullen nooit begrijpen waarom God dat zo doet. Maar zoals Hij het doet, is het goed. En Hij luistert ook. Altijd. Naar iedereen.

Moeder neemt Sigmunds handen in de hare en zegt ernstig: „God heeft jou lief! Jou, en je vader en moeder, en Barendje, ons allemaal. Niet omdat wij zulke goede mensen zijn en altijd doen wat God zegt.

Hij heeft ons lief om Jezus' wil. Jezus is de Zoon van God. De mensen waren erg ongehoorzaam. Zo erg, dat God zei: ze moeten sterven. Toen heeft Jezus de hemel verlaten en Hij is op aarde gestorven voor de zonden van de mensen. En God heeft gezegd: Ik wil de mensen vergeven alles wat ze verkeerd gedaan hebben, al hun zonde, om Jezus' wil. En ze mogen Mij al hun verdriet en al hun moeilijkheden vertellen. Allemaal! Ook de arme mensen. En soms blijven we dan toch arm, of ziek. Maar dan zijn we gelukkig, omdat God onze Vader wil zijn. In de hemel bij God is het heerlijk. Daar is niemand ziek of arm. Daar lijdt niemand honger of pijn. Daar is geen kou en geen eenzaamheid. En als wij nu de Here liefhebben en Hem vertrouwen, dan krijgen wij later een plaats in die mooie hemel. Dan zullen we altijd gelukkig zijn."

Moeder moet erg naar woorden zoeken. Sigmund is zo klein en het is allemaal zo vreemd voor hem. Hij weet niet wat zonde is. En ze wil toch zo graag dat hij iets begrijpt van Gods liefde en vergeving. „Nu gaan we bidden,” zegt ze. „Niet alleen je ogen dichtdoen, maar echt bidden. Zeg maar na wat tante zegt.

„Vader in de hemel, ik dank U dat U ook naar arme mensen wilt luisteren. Leer mij om U lief te hebben. Vergeef mij alles wat ik verkeerd gedaan heb. En wilt U mijn vader weer beter maken. Om Jezus' wil. Amen.”

Zacht in zich zelf bidt moeder: „Heer, leer dit arme kind Uw liefde kennen.”

4. NAAR DE KUIFEENDEN

Als Barendje zaterdag na schooltijd op Sigmund staat te wachten, komt Unico naar hem toe. „Ik weet iets wat jij niet weet en 't is over vogels!”

„Dat kan niet!” scheidt Barendje op. Hij vindt dat opa alles van vogels weet, nou, en opa heeft hem zóveel verteld, het kan niet dat Unico meer weet.

Unico blijft kalm. „Je weet de spoordijk, hè?” vraagt hij rustig.

Barendje knikt. Hij is toch wel een beetje nieuwsgierig.

„En vlak daarbij is een brede sloot, die uitloopt in een grote plas.”

„Het poeletje!” zegt Barendje, die overal een zelfverzonnen naam voor weet.

„Juist, en in dat poeletje heeft mijn broer kuifeenden gezien!”

En dan moet Barendje eerlijk toegeven dat hij niet weet wat kuifeenden zijn.

„'t Is iets heel bijzonders,” vertelt Unico. „Ze zijn haast nooit in zulke kleine meertjes. Meestal in heel grote plassen, zoals bij Loosdrecht. Ik ga er vanmiddag heen om ze te voeren. Ze zijn vast hier gekomen omdat ze honger hebben en dan zijn ze ook niet schuw.”

„Ik ga mee!” zegt Barendje haastig. „Maar Sigmund dan?”

„Nou, ook meenemen. We kunnen toch zeggen dat ie z'n mond moet houden.”

„Ja, zeggen,” bromt Barendje. „Je kunt zoveel zeggen, maar daarom doet ie 't nog niet. Misschien mag ik wel voor één keer zonder hem.”

Kuifeenden! Een heel nieuw soort in z'n aantekenschrift! Barendje is er opgewonden van en schalt blij de kreet van de club. „Klu-klu-klu!”

Thuis gaat hij direct naar opa. „Opa, wist u wel dat er verschillende soorten eenden zijn? Hebt u wel eens gehoord van een kuifeend?”

„Nou en of,” zegt opa. „Dacht jij dat je alleen maar de witte eendjes in het park had? 't Is net als bij de meesjes. Je hebt een heleboel soorten.”

„Nou, zoveel als bij de mezen, dat zal toch wel niet,” vindt Barendje. „Weet u er nog meer dan de gewone eend en de kuifeend?”

„Zet je oren maar open: Toppereend, tafeleend, brilduiker, wintertaling, bergeend, eidereend, slobeend, krooneend, zwarte zeeëend... en nou hou ik op. Er zijn er nog meer, maar je zou duizelig worden.” Barendje heeft met open mond geluisterd. Hij dacht dat hij bijna alles wist van vogels. „Hebt u die allemaal wel eens gezien?”

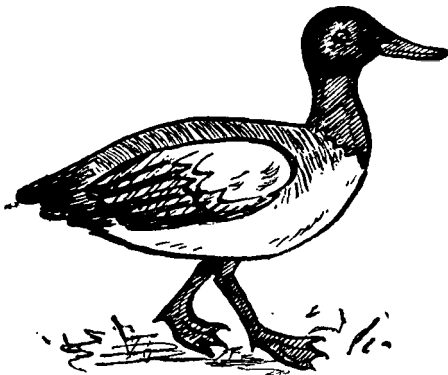
„Nee, jammer genoeg niet. Er zijn zulke zeldzame eenden bij. Maar de kuifeend heb ik meer dan eens gezien. Die is helemaal zwart, met witte vlekken aan de kanten. En op z'n kop heeft ie een kuifje. Niet over z'n hele kop, zoals een kuifmeesje. Alleen achteraan. Net een schoolmeisje met een stijf vlechtje. 't Is een mooie eend.”

„Unico's broer heeft ze gezien in het poeletje. We gaan er vanmiddag heen om brood te brengen.”

„'k Denk niet dat ze brood eten. Ze houden van planten en van een visje. En ik ben wel bang dat ze weg zijn voor je er dichtbij komt. Ze zijn erg schuw.”

KUIFEEND

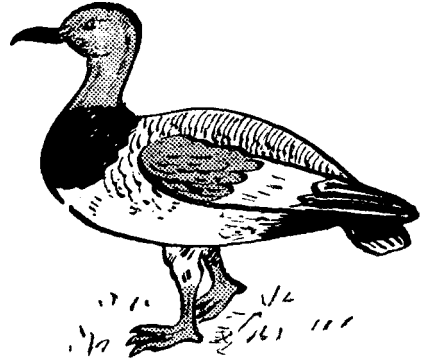
TOPPEREEND

„Opa, ik wou ze toch zo graag zien. Mag Sigmund vanmiddag niet met u mee als u gaat wandelen. Hij jaagt altijd alle vogels weg en kuifeenden komen hier misschien nooit meer.”

Opa kijkt eens naar buiten. De kale bomen buigen door, zo hard waait het.

„Nee manneke, ik blijf thuis. De wind is me te scherp, en als ik me niet vergis, krijgen we alweer een pak sneeuw. En Sigmund gaat zo graag met jullie mee. Je moet hem deze korte tijd maar zoveel mogelijk laten genieten. Straks gaat hij weer naar het kamp terug, naar de honger en de kou . . .”

Barendje vraagt niet verder. Maar koppig besluit hij dat Sigmund toch niet meegaat naar de kuifeenden. Hij zal er wel iets op verzinnen.

TAFELEEND

Als ze nog maar net klaar zijn met eten, horen ze buiten de clubkreet: „Klu-klu-klu!”

Sigmund schiet haastig van z'n stoel. „Parendje, daar zijn de jongens!” Hoewel hij steeds beter Hollands leert, blijft hij Parendje zeggen, tot verdriet van Barendje en tot vermaak van de anderen. Vlug kleedt hij zich aan. Een windjak van Barendje, een leren muts, die hij van Hans heeft gekregen en waar hij geweldig trots op is, en dan de laarzen van Barendje. Die zijn hem iets te groot, maar Sigmund is wel gewend aan een beetje ongemak. Als hij naar school moet, heeft hij niet zo'n haast, maar met de jongens mee is een feest voor hem. Dan stralen z'n grijze ogen en kan hij van opwindning haast niet stilstaan.

Moeder kijkt bezorgd toe. „Zou het niet te koud zijn voor Sigmund? 't Windjak is niet zo erg dik meer. Wel draagt hij een warme trui, die tante Truus gebreid heeft, eronder, maar de wind is zo koud en als er nu ook nog sneeuw komt . . .”

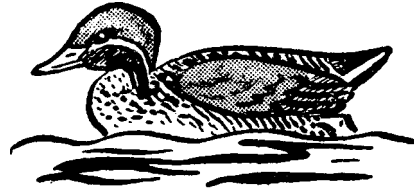
Barendje spitst z'n oren. Misschien mag Sigmund niet eens!

Maar vader vindt dat het wel kan. De dokter heeft gezegd dat hij

BRILDUIKER

veel buiten moet zijn. „Als jullie maar niet hier of daar gaan zitten en niet naar de noordpool lopen, of zo iets, want dat is te ver voor Sigmund.” Buiten klinkt weer de clubkreet, nu vierstemmig. Ze gaan allemaal mee.

WINTERTALING

„Moeder, heeft u nog wat oud brood? Opa denkt wel dat kuifeenden geen brood eten, maar als 't zo koud is, kun je nooit weten. En anders geven we het wel aan andere vogels.”

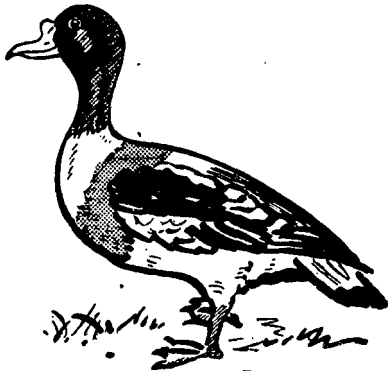
Moeder geeft het. „Barendje,” zegt ze, „zul je goed op Sigmund passen? En zullen jullie niet op het ijs gaan? 't Vriest wel, maar niet hard genoeg. Afgesproken?”

„Ja, moeder!”

Dan vertrekken ze. Moeder kijkt ze glimlachend na. Sigmund hangt aan de arm van de lange Unico. Net klein duimpje en de reus. Fijn toch dat hij zo goed kan wennen. Na de eerste avond heeft hij niet meer gehuild. Hij eet goed en hij is al drie pond aangekomen. Hij is nog wel te mager, maar 't gaat toch vooruit. En iedere avond als moeder hem naar bed brengt, vertelt ze van God en van de Here Jezus. Iedere avond leert ze hem bidden, voor vader en moeder en voor al de arme mensen in het kamp... Uit de kinderbijbel leest vader de verhalen van Jozef en Daniël en David, die ook door God geholpen werden, toen ze het moeilijk hadden. Moeder hoopt zo dat er een Sigmund teruggaat naar Duitsland, die gezond en sterk is, en die weet dat de Here Jezus op aarde gekomen is, ook voor hem.

De jongens lopen stevig door. Ze voelen niet dat het koud is. Barendje is een beetje stil. Hij denkt na. Is het wel goed wat hij gaat doen? Hij moet eigenlijk kiezen tussen Sigmund en de kuifeenden. Maar Sigmund is drie maanden bij hen. Dat is bijna honderd dagen. Als hij nu altijd met Sigmund speelt en wandelt, dan mag hij toch wel vijf minuten zonder Sigmund naar de kuifeenden. Die zijn er misschien maar één keer!

Langs de spoorloot lopen ze naar het poeletje. De sloot is breed en heeft diepe draaikolken. En 't ijs dat er op ligt, is dun. Als Peter 't

BERGEEND

voorzichtig met één voet probeert, zegt Barendje beslist: „Niet doen, we mogen niet op het ijs van moeder!”

„Mijn moeder heeft anders niks gezegd,” bromt Peter, maar hij trekt toch terug.

Aan het eind van de spoorloot blijft Barendje met Sigmund een beetje achter. „Sigmund,” zegt hij haastig, „wij moeten nog een

klein eindje verder. Blijf jij hier even op ons wachten? We komen je zo weer halen!”

„Dat ies goed,” zegt Sigmund. Hij vindt altijd alles goed. ’t Is zó fijn in Holland! Hij heeft warme kleren en hij mag wel zes boterhammen eten, allemaal met iets erop; hij is overal tevreden mee. En hij denkt dat Barendje een spelletje wil doen.

„Vind je het heus niet erg?” vraagt Barendje nog, toch een beetje ongerust. „Ben je niet bang alleen?”

„Iek niet! Iek ben wel eens helemaal alleen thuis geweest!”

Dan rent Barendje weg, de jongens achterna. Unico wacht, een beetje ongeduldig. „Schiets toch op! Wat doet Sigmund nog?”

„Die blijft even wachten tot we de kuifeenden gezien hebben!”

„Kun je dat nu wel doen?” aarzelt Unico.

„O ja, best, hij vindt het helemaal niet erg. Hij weet zelf ook wel dat hij altijd alle vogels wegjaagt. En ’t hoeft toch maar heel even te duren! Als we ze gezien hebben, gaan we direct terug!”

„Nou, zelf weten,” bromt Unico.

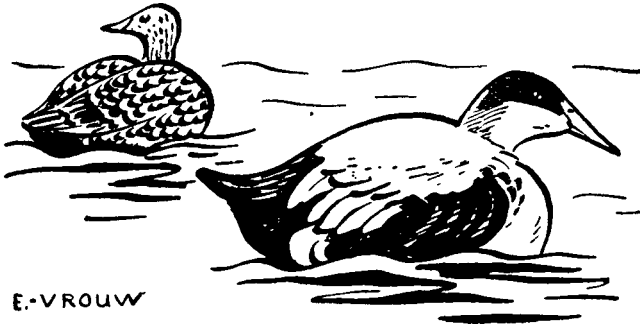
Barendje kijkt nog even om naar het eenzame figuurtje in het wijde winterlandschap. Hij zwaait. Sigmund zwaait terug, met allebei z’n armen. Zie je wel, hij vindt het helemaal niet erg!

Nee, Sigmund vindt het niet erg. Nog niet tenminste. Hij kan best even wachten. Hij kijkt naar de bevroren spoorloot en naar de kale dijk. Boven op die dijk liggen rails, maar die kan hij niet zien.

Er gaan vijf minuten voorbij. En nog vindt hij het niet erg. Maar ’t wordt tien minuten, een kwartier... En als je helemaal alleen op

iemand staat te wachten, lijkt het wel een uur! Sigmund wordt koud. En 't gaat ook weer sneeuwen. Grote, dikke vlokken, die door de wilde wind voortgejaagd worden.

Sigmund kan haast niet in de verte kijken, of de jongens er alweer aankomen. Als ze hem maar terug kunnen vinden! Hij roept zo hard hij kan: „Parendjel!” Maar z'n stem, die thuis zo schel en doordringend klinkt, gaat hier verloren in 't rumoer van de wind. Zouden ze weg zijn? Zouden ze hem vergeten hebben? Sigmund wordt bang. Hij is wel eens alleen thuis geweest, maar dat was lang zo erg niet als hier, waar hij nog nooit eerder geweest is en waar hij de weg niet

E.-VROUW

EIDEREEND (MAN)

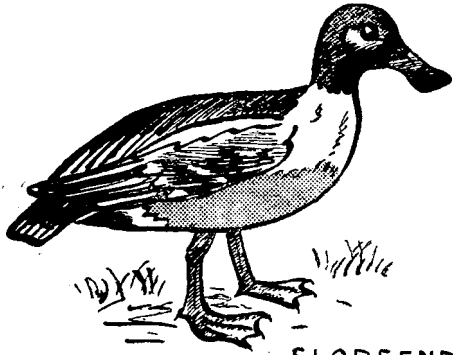
weet. En dan is er voor 't eerst sinds hij in Holland kwam weer verdriet en angst in z'n grote, grijze ogen.

Over de dijk raast een trein. Een trein die misschien naar Duitsland gaat, naar moeder. Voor 't eerst heeft Sigmund, die 't zo heerlijk vond in het vreemde land, heimwee naar huis. Hij wil naar moeder. Als hij over de dijk gaat, de trein achterna, zal hij wel bij 't station komen. En dan gaat hij in een trein zitten. Hij zal wel goed kijken, of er Duitsland op staat. De jongens vergeten hem, en tante en onkel weet hij niet te vinden, hij gaat naar huis! Hij dringt z'n tranen terug. Moeder!

Alleen: tussen hem en de dijk ligt de breede spoorloot.

Het ijs is dun en er zitten gevaarlijke draaikolken onder.

Maar dat weet Sigmund niet!

SLOBEEND

Zwijgend lopen Barendje en Unico verder. Nog één bocht, dan zijn ze bij het poeletje. De andere jongens staan al op de uitkijk aan de kant van de grote plas. De donkere, langs de lucht voortjagende wolken weerspiegelen in het water, dat maar op sommige plaatsen bevroren is. Maar ze zien niets. En ze horen ook niets. Alleen de wind, die ruist door de hoge popelieren.

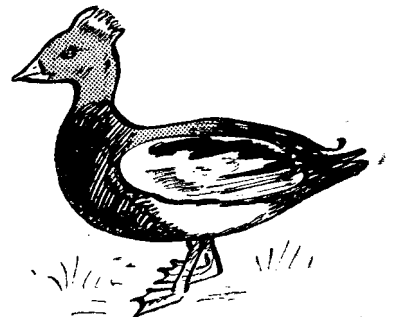
Ze zoeken en turen. Ze lopen om het poeletje heen. En net als ze denken dat ze helemaal voor niks gekomen zijn, zien ze in een beschutte inham tien of twaalf donkere eendelijken drijven op het water. Barendje kan z'n ogen niet geloven. Als je aan een eend denkt, zie je in gedachten altijd iets wits. En nu zijn daar heus eenden die zwart zijn, met witte vlekken op zij. 't Kuifje op de kop kun je alleen zien als je het weet. Ze durven niet zo heel dichtbij te komen. Roerloos staan ze te kijken naar de traag heen en weer zwemmende eenden. Soms duikt er één een hele poos onder water, zeker op zoek naar voedsel. Barendje is gelukkig! Hij vergeet Sigmund en de belofte aan moeder. Voor hem bestaan op het ogenblik alleen de donkere kuifeenden.

„Laten we naar de andere kant lopen,” fluistert hij. „Dan kunnen we ze nog beter zien en misschien kunnen we ze wat brood geven!”

Ze doen het o zo voorzichtig. En toch schrikken de eenden ervan. Langzaam, alsof ze haast niet weg kunnen komen, vliegen ze op uit het water, en met veel geruis en geklap van hun vleugels verdwijnen ze in de grijze lucht. De jongens kijken ze na, tot het laatste stipje weg is.

„Was dat even boffen,” zucht Barendje, „die komen hier misschien nooit meer. En nu hebben we ze net nog gezien!”

Hij merkt nu pas dat het sneeuwt. En hij denkt ook nu pas weer aan

KROONEEND

Sigmund. Z'n geweten plaagt hem wel een beetje. Hij heeft geen horloge, maar dat 't langer geduurd heeft dan vijf minuten, weet hij zo wel. Heel hard loopt hij voor de anderen uit naar de spoorloot. Als hij de bocht om is, ziet hij geen Sigmund. De sneeuw is wel dicht, maar als er iemand stond, zou je het toch zien. Hij roept. Hij zoekt in de sneeuw naar sporen. Vergeefse moeite, want alles sneeuwt direct weer vol. Hij kijkt bang, of er soms een gat zit in het ijs op de spoorloot. Maar ook het ijs ligt vol sneeuw. 't Lijkt net, of hier nooit iemand geweest is.

De jongens komen ook de bocht om.

„Sigmund is weg!” roept Barendje.

„Die zal wel naar huis gegaan zijn,” zegt Bertus. „Hij heeft nog gelijk ook.”

„Laten we eens roepen,” stelt Unico voor. „Allemaal tegelijk de clubkreet! Eén-twee-drie!”

„Klu-klu-klu! Klu-klu-klu!”

Er komt geen antwoord.

Barendje is niet ongerust. Sigmund zal wel thuis zijn. Maar hij vindt het wel heel erg vervelend. Vader zal boos zijn en moeder verdrietig.

Hij weet nu heel goed dat hij verkeerd gedaan heeft. Sigmund had best mee kunnen gaan. Al waren de eenden dan weggevlagen, dan hadden ze ze toch even gezien. Steeds harder gaat hij lopen. De andere jongens laten hem maar gaan. Ze doen het wat kalmer aan. Barendje maakt altijd zo'n drukte voor niks.

Maar deze keer is 't niet voor niks. In 't voorbijgaan ziet Barendje dat Sigmund niet in de kamer is. Hij stuift achterom en vindt Jopie in de keuken.

„Is Sigmund al thuis?” hijgt hij.

„Nee,” zegt Jopie. „Deden jullie wie het eerst thuis was?”

„Ja, zo iets,” houdt Barendje zich groot. Maar hij is nú wèl ongerust. Als Sigmund eens op de spoorloot gegaan is? Dan . . . dan is hij nu al verdrongen in het ijskoude, donkere water. En dan is het *zijn* schuld! Hij wil niets laten merken van z'n angst, maar als moeder in de keuken komt, barst hij in tranen uit. „O, moeder, Sigmund is weg!”

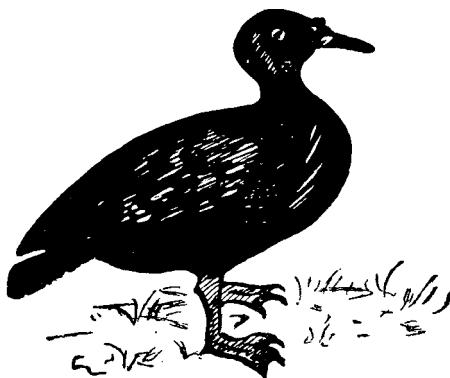
„Wát zeg je?” schrikt moeder. „Hoe kan dat nu?”

„Ik... we... hij is even alleen gebleven toen wij naar de kuif-eenden gingen en toen we terugkwamen, was hij weg. Ik... ik dacht dat hij naar huis gegaan was...”

„Barendjel!” Zo heeft moeders stem nog nooit geklonken. Zó boos, zo snijdend, alsof ze zeggen wil: aan jou heb ik niks, jou vertrouwd ik nooit meer.

„Ga zoeken!” zegt ze. „Ga overal zoeken waar hij maar zijn kan!”

Barendje durft niets te zeggen van z'n angst voor de spoorloot.

ZWARTE-ZEE ËEND

Buiten klinkt de clubkreet. Jopie stuift de deur uit. „Jongens, Sigmund is niet thuisgekomen, helpen jullie zoeken, allemaal. Ieder een kant op.”

Vlug verdeelt ze. Bertus het bos, Hans de dorpsstraat, Peter naar school... Jammer dat vader niet thuis is.

En Barendje loopt langs de spoorloot. Z'n keel zit bijna dicht van angst. Hij kan nu zelf niet meer begrijpen dat hij zó heeft kunnen doen.

Hij tuurt en tuurt. Nergens is het ijs stuk en toch raakt hij z'n bangheid niet kwijt.

Als Sigmund nu toch eens op het ijs gegaan is...

5. WAAR IS SIGMUND?

Dat heeft Sigmund gelukkig niet gedaan. Hij wou wel naar moeder, maar toen hij bedacht dat hij dan weer een hele nacht in die donkere trein moest zitten, zonder te slapen, nee, toen deed hij het toch liever niet. Hij gaat naar tante en onkel. Hij denkt aan de warme kamer en thee met koekjes. Aan de prachtige verhalen van onkel. Onkel is thuis, want het is zaterdagmiddag. Hij gaat vragen, of onkel voorlezen wil. Van Abraham, die zijn eigen zoon moest doodmaken en die toch gehoorzaam was. Gelukkig hoefde het op 't laatst niet. En van Daniël, in die vreselijke kuil met leeuwen . . .

Als hij nu de weg maar kan vinden . . .

Opeens staat hij stil. God heeft Abraham geholpen. En Jozef ook, en David en Daniël! En tante heeft gezegd dat God ook arme kinderen wil helpen.

Midden op de besneeuwde weg blijft hij staan. Hij vouwt z'n handen en doet z'n ogen dicht. Niet, omdat het zo hoort bij vreemde mensen in een vreemd land, maar om echt te bidden.

„Vader ien de hemel, iek ben zo alleen. Breng me toch weer bij tante en onkel. Om Jezus' wil. Amen.”

Dan sloft hij op de grote laarzen in de richting van het dorp.

't Sneeuwt nog steeds. Maar hij heeft de wind achter en nu lijkt het lang zo koud niet meer. En 't is helemaal niet moeilijk om de weg te vinden. Gewoon de spoorloot langs en dan ben je al haast thuis. Z'n verdriet en heimwee zijn weg. 't Is fijn bij tante en onkel en hij is lekker eerder thuis dan Barendje.

Maar zover is het nog niet. Want Sigmund komt langs de Molenweg. Die is heel steil en een heleboel kinderen zijn er aan 't sleeën. Nu heeft hij geen haast meer om thuis te komen. Wat gaat het hard met

zo'n slee, de heuvel af. Mocht hij ook maar eens. Met verlangende ogen staat hij te kijken. Er zijn grote sleeën en kleine, maar ze doen het allemaal even goed. Zou hij het ook kunnen? Maar niemand zegt: jij mag wel een keertje! Hij probeert te glijden. Maar 't gaat niet zo goed met laarzen aan en hij loopt de sleeën in de weg. Dan gaat hij weer verder, de dorpsstraat in. 't Is niet de kortste weg naar huis, maar hij loopt graag langs de winkels, waar je zo'n heleboel kunt kopen, lekkere dingen en mooie dingen.

Hij komt ook langs de smederij. Daar blijft hij staan. De deur is open en de smid slaat met een grote hamer zo hard op een stuk ijzer, dat de vonken eraf vliegen. En een lawaai dat het is!

Er staan ook sleeën. Een paar kleine en één prachtige grote, rood met groen geverfd. Kon hij die maar meenemen. Die wordt toch niet gebruikt.

Opeens stapt een jongen de smederij binnen. „Baas, is mijn slee al klaar?” schreeuwt hij boven het lawaai uit.

De smid knikt. „Zoek maar uit!” roept hij terug. En tot grote verbazing van Sigmund vertrekt de jongen weer, met een klein prik-sleetje onder z'n arm.

Gaat dat hier zo? Hij is alweer vergeten dat hij terug wilde naar Duitsland. Zo fijn als in Holland is het nergens. Je mag zo maar een slee uitzoeken. Alleen begrijpt hij niet waarom die jongen maar zo'n kleintje nam.

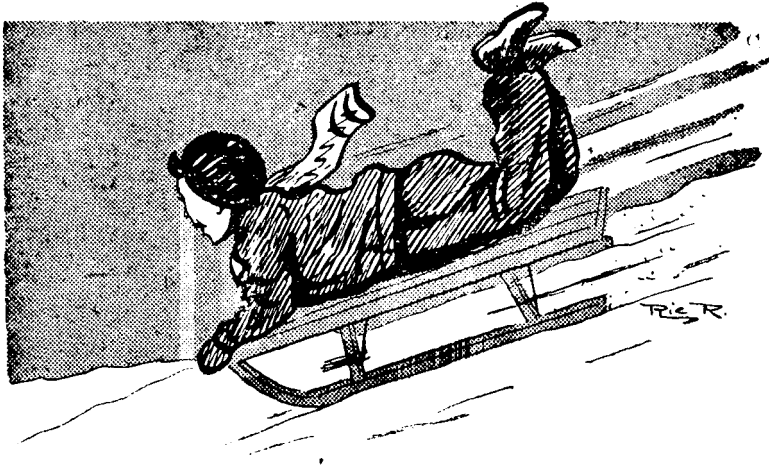
Hij stapt ook naar binnen. „Baas, ies mijn slee al klaar?”

De smid heeft zich juist omgekeerd en roept over z'n schouder: „Zoek maar uit!”

Sigmund hoeft niet te zoeken. Overgelukkig trekt hij de mooie slee aan het touw naar buiten. Even later staat hij boven aan de Molenweg, gaat op z'n buik liggen en suist naar beneden. O, 't is helemaal niet moeilijk. Hij gilt van plezier. Weer gaat hij naar boven en weer . . .

Maar bij de smederij stopt een glanzende auto. Er zit een deftige meneer achter het stuur en een keurig jongetje stapt uit en loopt de smederij binnen. „Baas, is mijn slee al klaar?”

De smid wil alweer roepen dat hij maar uit moet zoeken, maar hij kent het keurige jongetje en hij weet dat de grote, rood en groen ge-

verfde slee van hem is. Maar die slee is er niet meer. Hoe kan dat nu? En opeens weet hij weer: dat magere ventje, dat een poos naar hem heeft staan kijken, heeft de mooie slee meegenomen. En hij was niet eens van hem. Zo'n kleine dief.

Driftig beent hij naar de auto. „Meneer, de slee van uw zoontje is gestolen. Wacht u maar even. Ik heb 'm zo weer terug. Die kleine aap zit er natuurlijk mee op de Molenweg! 't Is toch meer dan erg om zo maar een slee onder je ogen weg te stelen!”

De smid loopt op een drafje naar de besneeuwde helling en de keurige jongen gaat mee.

Sigmund is juist onderaan gekomen. Hij kan maar niet genoeg krijgen van het heerlijke spelletje. Verbaasd kijkt hij op als hij een paar harde handen op z'n schouders voelt. Hij hoort een stortvloed van woorden over zich heengaan. „Dief, mag jij de slee van die jongen meenemen? Ik was hard aan 't werk, ik had er geen erg in. Maar jij wist best dat ie niet van jou was. Je moest naar de gevangenis, kwa-jongen die je bent!”

Sigmund is niet bang. Hij is wel eens meer uitgescholden en schelden doet geen pijn. Maar hij begrijpt er niks van. Hij heeft toch precies zo gedaan als die andere jongen? Nou, dan is de slee toch van hem! De baas heeft zelf gezegd: zoek maar uit!

Maar de smid rukt boos het touw uit zijn vingers.

Er komen een heleboel kinderen omheen staan. Ze fluisteren tegen elkaar: „Dat jongetje heeft een slee gestolen!”

Agent Van der Wal, die af en toe eens op de drukke weg komt kijken of er geen slee-ongelukken gebeuren, moet er ook het zijne van weten. Hij luistert naar het verhaal van de smid. En naar de keurige jongen. Naar Sigmund hoeft hij niet te luisteren; die zegt niks. Als vader thuis boos is en hem wil slaan, zegt ie ook niks. Anders slaat vader nog harder. En die smid is zó boos!

Op geen enkele vraag geeft Sigmund antwoord. Van de smid niet. Van de keurige jongen niet. En van de agent ook niet.

Dan schrijft de agent alles in zijn boekje.

De smid gaat weer naar de smederij.

De keurige jongen krijgt z'n slee.

En Sigmund moet mee naar het politiebureau!

„Zo, Van der Wal, heb je een gevangene meegebracht? Een grotere durfde je zeker niet!”

De agent veegt het zweet van z'n voorhoofd. „Man, schei uit, met zo'n kereltje heb je nog meer moeite dan met een gevaarlijke inbreker. Ik heb hem wel een paar honderd vragen gesteld, maar hij zegt geen woord. 't Lijkt wel, of hij doofstom is. En je hoeft heus geen moeite te doen, 't lukt jou ook niet.”

Agent Glerum glimlacht. „Wat heeft hij eigenlijk gedaan? Je brengt toch zeker geen jongen op het politiebureau omdat hij niet praten kan?”

„Nee, hij schijnt een slee gestolen te hebben, maar precies weet ik het niet.” Hij geeft Sigmund een duwtje in de richting van het bureau. „Vooruit, vertel eens aan die meneer hoe je heet. Hij zal je heus niet opeten!”

Maar Sigmund beweegt zich niet, en je kunt aan niets merken dat hij de vraag gehoord heeft.

Van achter het bureau bekijkt agent Glerum hem eens goed. „Ik ken

hem niet, en toch is 't net, of ik hem meer gezien heb. Waar woon je?" vraagt hij vriendelijk.

Stilte.

„Op welke school ben je? Wat doet je vader?"

Stilte.

Sigmund staart met z'n grote, grijze ogen voor zich uit en doet net, of de hele zaak hem niet aangaat. Maar op z'n neus staan heel kleine zweetdruppeltjes.

Agent Glerum ziet het. „Dat kind is moe," zegt hij. „Hij moet naar huis. Die sleegeschiedenis zoeken we daarna wel uit." Hij tilt Sigmund op en zet hem op een stoel. „Nou, nou," moppert hij, „jij bent ook niet zwaar!"

Opeens kijkt hij de andere agent aan. „Ik weet het!" zegt hij. „Wat dom, dat we daar niet eerder aan gedacht hebben. Dat kind is bleek, en moe, en mager, en hij verstaat je niet, 't is natuurlijk één van die Hongaartjes! Nu zijn we op de goeie weg. Desnoods vragen we bij meneer Van Maanen de lijst met namen, dan komen we er wel achter."

„Ik geloof dat ze Duits spreken," zegt Van der Wal, en in z'n beste Duits vraagt hij langzaam aan de jongen waar hij woont. Maar ook nu volgt er geen antwoord.

„Wisten we maar iemand die Hongaars spreekt," zucht Glerum, maar dat kan zelfs de burgemeester niet. Hij denkt diep na. Hij houdt van kinderen en hij ziet wel dat dit kleine manneke geen booswicht is. Hij zou 'm wel zo op z'n sterke schouders willen zetten en naar huis brengen. Maar dan moet hij toch eerst weten waar dat huis is! Hij diept uit z'n zak een rol pepermunt op en hurkt naast de jongen neer. „Wil jij er wel een?"

Er komt geen antwoord, maar er wordt wel een aarzelend handje uitgestoken.

De agent legt er twee pepermunten in. „Ben jij een Hongaartje?"

Tot verbazing van de beide mannen knikt de jongen een paar keer met z'n hoofd.

„Mooi zo," zegt Van der Wal tevreden. „Hij is dus niet doof en hij begrijpt het als je Hollands spreekt."

Glerum doet de deur open. Hij wijst op z'n fiets, die in de gang staat. „Ga je mee?” vraagt hij. „Ik zal jou naar huis brengen. Op de fiets. Dan moet je zeggen waar je woont. Nou, waar woon je?”

Sigmund is van z'n stoel gegleden. „Bij onkel en tante,” fluistert hij. Snel draait de agent zich om. Bijna was hij in lachen uitgebarsten en dan zou het ventje weer even schuw zijn als straks.

Van der Wal doet opeens een stap naar voren. Misschien zijn er kinderen in het huis waar 't Hongaartje woont. Hij buigt zich naar hem toe en vraagt met spanning in zijn stem: „Hoe heet de jongen bij onkel en tante?”

Zonder aarzelen komt duidelijk het antwoord: „Barendje!”

Nu lachen ze hardop, de agenten, allebei. Barendje! 't Hele dorp kent Barendje en weet waar hij woont. En nu weet agent Glerum ook waar hij Sigmund eerder gezien heeft. Bij Barendje thuis, op de morgen van de gewonde reiger. Hij tilt Sigmund hoog boven z'n hoofd van plezier dat ze er nu eindelijk achter zijn. Dan zet hij hem op z'n knie. „En hoe kwam je nu aan die slee?”

Sigmund voelt wel dat hij hier niet geslagen zal worden.

„Bij de smid gehaald,” zegt hij. „Iek vraagde: baas, ies mijn slee al klaar, net als die andere jongen. Hij zei: zoek maar uit! Toen neemde iek die mooie!”

Agent Glerum lacht alweer. „O, jou domoor,” zegt hij. „Al die sleeën waren stuk. Ze zijn van andere kinderen. De smid moest ze maken. En als ze klaar zijn, gaat ieder kind z'n eigen slee weer halen. Maar jij had toch geen slee bij de smid gebracht om te laten maken? Heeft Barendje geen slee?”

„Iek geloof niet.”

„Nou, we zullen eens zien wat we voor je doen kunnen. Een Hongaartje in Holland en dan niet sleeën, dat is toch al te gek. En nu naar huis. Barendjes moeder is vast ongerust.”

Ja, en dan weet agent Glerum nog niet eens hoelang Sigmund al weg is.

Niemand heeft Sigmund kunnen vinden. Hans en Peter zijn wel

langs de Molenweg gekomen. Maar wie denkt nu dat Sigmund tussen die krioelende kinderen op een mooie slee ligt!

Vader is ook thuisgekomen en heeft 't dorp doorgefietst. Hij is bij tante Truus geweest en bij meester Van Maanen. En juist als ze besluiten om de politie te waarschuwen, rijdt agent Glerum voor op z'n hoge fiets. En van de bagagedrager springt een kleine jongen.

„Daar is hij!” gilt iemand. „Daar is Sigmund!”

In een ogenblik staan ze allemaal om hem heen.

„Waar ben je geweest?” „Waar kom je vandaan?” „Wat is er gebeurd?” Ze roepen allemaal door elkaar.

Moeder slaat haar armen om Sigmund heen. Ze is zo ongerust geweest. Omdat het een kind van een ander is. Maar ook, omdat ze zoveel van het kleine Hongaartje is gaan houden.

„Gauw naar binnen,” zegt ze, „'t is hier veel te koud. Komt u ook een kopje thee drinken?”

Dat wil agent Glerum graag.

In de warme kamer zitten ze om de tafel. Moeder heeft Sigmund op schoot en de zusjes schenken thee.

Agent Glerum vertelt van de boze smid en dat die domme Sigmund dacht dat hij zo maar de mooiste slee mocht uitzoeken.

En de jongens van de club vertellen van hun tocht naar de kuifeenden.

„Was je niet bang, alleen bij die spoorloot?” vraagt moeder zacht.

„Eerst wel,” zegt Sigmund ernstig, „maar toen heb ik gebed.”

't Maakt moeder zo blij, dat Sigmund geleerd heeft met z'n verdriet naar God te gaan.

Barendje zegt niet veel. Toen hij zag dat Sigmund weer terug was en niets mankeerde, was het of er iets zwaars van hem afviel. Maar wat zal vader zeggen, straks, als de agent en de jongens weg zijn . . .

En al gauw is het zover. Moeder doet Sigmund in bad. De zusjes zijn in de keuken bezig. En dan moet Barendje bij vader komen. Met knikkende knieën staat hij voor hem.

„Weet jij wel hoe erg het is wat je gedaan hebt?” vraagt vader streng. „Weet je wel dat Sigmund, die aan onze zorg is toevertrouwd, een ongeluk had kunnen krijgen?”

„Ja, vader,” zegt Barendje met trillende lippen. „Ik . . . ik zal het nooit meer doen!”

„Nee, dat kun je nu makkelijk zeggen. Maar een volgende keer doe je weer iets anders. We kunnen jou niet vertrouwen, dat is het ergste. Geef mij je band met de groene specht en je aantekenschriften. Je mag voorlopig geen lid van de club zijn. En ga nu naar boven. Je hoeft vanavond niet meer beneden te komen. Neem uit de keuken maar een paar droge boterhammen mee!”

Met gebogen hoofd druipt Barendje af.

Nu komt het nooit meer goed.

Die avond, als moeder alle kinderen gaat toedekken, vindt ze, net als de eerste avond, de jongens samen in één bed. Maar nu in 't smalle bed onder het dakraam. Want deze keer was het Barendje die huilde. Vader komt er ook bij. Voorzichtig legt hij Sigmund in het andere bed. Even kijkt hij neer op Barendjes gezicht, dat vlekkerig is van het huilen. „Ons vaatje buskruit moet nog veel leren,” zegt hij.

Zaterdagavond durfde Barendje niet naar beneden. En toen moeder Sigmund naar bed bracht, durfde hij niets vragen. Maar zondagmorgen houdt hij het niet langer uit. Zo stil mogelijk sluipt hij de kraken-de trap af en kijkt heel voorzichtig bij vader en moeder om de hoek. Ze liggen nog wel in bed, maar ze slapen niet meer.

„Wie is daar?” vraagt moeder.

Barendje doet de deur verder open. „Ik . . .” begint hij. Hij heeft goed bedacht hoe hij het zeggen zal. Dat hij zo'n spijt heeft en zo erg z'n best zal doen. Maar nu 't zover is, kan hij geen woord zeggen. Hij barst in tranen uit. Z'n hele lijf schokt van het snikken. „Moe . . . moe . . . moeder . . .” Vertrouw me toch alstublieft weer, wil hij vragen, maar 't lijkt wel, of z'n keel dicht zit. Gierend huilt hij en z'n tanden klapperen op elkaar.

Vader slaat de dekens terug. „Kom gauw hier, moet je bevrozen?”

Aarzelend kruipt Barendje in bed. Is vader dan niet meer boos?

Moeder geeft hem een zakdoek. „Hier, veeg die waterval maar gauw weg!”

Is moeder dan ook niet meer boos?

„Het spijt me zo,” snikt hij. „Vertrouwt u me toch weer. Ik zal heus heel erg m'n best doen. Echt! 't Is... 't is zo akelig als u me niet gelooft!”

„Nu geloven we je wel,” zegt vader. „Want nu heb je erover nagedacht. Als je zo haastig zegt dat je het nooit meer doen zult en dan weer gaat spelen, vergeet je het zo gauw.”

„Maar ik zal het heus nóóit meer doen!”

„Dat weet ik,” zegt vader. „Je zult niet één keer meer Sigmund ergens alleen achterlaten. Maar dat is niet voldoende. Je hebt gistermiddag het meest aan Barendje gedacht. Daar zit de fout. Je moet leren eerst aan anderen te denken. Dat is soms heel moeilijk. Daar moet je voor vechten. En voor bidden! Niet alleen beginnen, ook volhouden.”
't Is een hele poos stil.

„Bent u niet meer boos op me?” waagt Barendje.

„Neel” zegt moeder.

„Neel” zegt vader. „Alleen, die mooie dingen van de club houd ik nog even. Je moet ze terugverdienen. Als ik merk dat je echt je best blijft doen, krijg je ze weer. Afsproken?”

„Ja, vader!”

„Mooi, en ga je dan nu in de keuken maar eens extra wassen. Je bent gisteren niet eens in bad geweest en je gezicht lijkt wel op de huid van een tijger!”

Met een vaartje springt Barendje uit bed. Hij voelt zich honderd pond lichter. „Zal ik vast theewater opzetten? Ik kan het best, hoor!”

Maar moeder steekt liever zelf het gas aan.

Fluitend loopt Barendje de trap af.

„Houd je mond, groene specht,” klinkt het uit de meisjeskamer.

„Moet je zo vroeg lawaai maken op zondag. Wij slapen nog!”

„Dan dromen jullie zeker hardop!” lacht Barendje. Maar hij haast zich toch naar beneden. Ze hoeven z'n behuilde gezicht niet te zien. Vlug wast hij zich en dan gaat hij vast de tafel dekken om moeder te verrassen. Hij kan wel zingen! Als vader en moeder boos bleven, zou hij nooit meer blij kunnen zijn.

't Wordt zo'n fijne dag! Aan tafel bidt vader, of de Here al hun zonden vergeven wil en hen helpen om te doen wat Hij vraagt. En niemand praat over gisteren. 't Maakt Barendje zo blij en dankbaar. 't Is net als op school, als je in een nieuw schrift begint. Barendje begint ook opnieuw. En hij zal z'n best doen!

6. HET VERTREK VAN DE HONGAARTJES

En Barendje houdt voll! Hij popelt wel een beetje, als hij op woensdagmiddag de clubkreet hoort en de jongens in het bos weet. Maar zonder mopperen gaat hij met Sigmund naar de kapper. Hij leert hem de tafel van zeven en van negen, als Sigmund ze er op school maar niet in kan krijgen. Hij helpt om een mooie tekening te maken voor de vader en moeder van Sigmund.

Agent Glerum zorgt voor een oude slee. Van opa krijgen ze verf en samen maken ze een slee, die bijna nieuw is, rood en groen.

De jongens laten Barendje niet in de steek. Ze komen ballen en verspringen achter het huis. En altijd mag Sigmund meedoen.

En 't is niet eens moeilijk om vriendelijk te zijn tegen Sigmund. 't Kleine Hongaartje is opgewekt en dankbaar. De grijze ogen kijken altijd lachend de winterwereld in. Hij geniet er zo van dat er hier geen honger is en geen ziekte. Dat de mensen hem niet schoppen, omdat hij altijd in de weg loopt, zoals in Duitsland. Ze zijn allemaal zo goed voor hem.

Tante Truus breit twee paar sportkousen. En de moeder van Unico koopt zo maar splinternieuwe schoenen voor hem.

„Ien Holland zijn alle mensen rijk!” verkondigt hij.

„Ja,” zegt moeder, als ze haar stelletje gezond en warm gekleed naar school ziet gaan, „we zijn heel rijk!”

„Tante, Peter zijn broertje ies morgen jarig,” roept Sigmund. „Hij heet Keesje en iek mag op het feest komen. Tante, mag iek ook iets

moois voor hem meenemen? Marijke doet het ook, en Fritsje en Jaapje...

„Goed, hoor,” zegt moeder, „ik zal het vanmiddag kopen.”

De volgende morgen krijgt Sigmund een pakje. Daar zit het cadeautje voor Keesje in. Maar Barendje krijgt ook een pakje. Verbaasd maakt hij het open. En dan ziet hij z'n aantekenschriften en de band met de groene specht.

„M... mmag ik weer lid van de club zijn?” stottert hij.

„Ja,” zegt vader, „je hebt laten zien dat je het kunt: ook aan anderen denken. Vanmiddag is Sigmund bij Keesje. Dan ga jij maar fijn met de jongens naar het bos!”

„Fijn!” juicht Barendje. „Dànk u wel!”

Hij staat te dansen van plezier. Omdat hij weer naar z'n geliefde vogels mag. En omdat het nu hélemaal goed is! Hij snerpt zó schel de clubkreet door de kamer, dat moeder haar handen voor haar oren houdt.

„Vader, de jongens hebben groenlingen gezien en Bertus heeft al één keer de roffel van de grote, bonte specht gehoord! Dan wordt het weer gauw voorjaar! Wat gaat de tijd toch vlug, hè?”

Barendje vindt het voorjaar de fijnste tijd. Dan is er zoveel te zien. Dan lopen de bomen weer uit en komen de trekvogels terug.

Maar hóe vlug de tijd gaat, dat merkt Barendje pas als meester Van Maanen hem een brief geeft. Een brief voor vader en moeder. En daar staat in, wanneer Sigmund weer vertrekt.

„Nu al?” vraagt Barendje verbaasd.

„Ja, reken maar uit, hij is al twaalf weken bij jullie, dat is bijna drie maanden.”

O! Barendje moet het even verwerken. „Meester, mag hij niet nog een klein poosje blijven?”

„Nee, baasje, dat gaat niet. Alle Hongaartjes moeten tegelijk met dezelfde trein weer weg. En ik denk dat Sigmunds moeder hem ook wel weer eens wil zien.”

Ja, dat denkt Barendje ook. Maar 't is toch erg jammer.

„Hij is vijf pond gegroeid, meester, en hij heeft zo'n boel nieuwe kleren gekregen!”

„Fijn,” zegt de meester, „dan kan hij een poosje vooruit. Je moet er niet aan denken dat ze nu weer teruggaan naar het kamp. We hebben geprobeerd iets voor ze te doen. Verder kunnen we alleen bidden, of de hemelse Vader hun zorg en ellende wil verzachten.”

Diep in gedachten loopt Barendje naar huis, z'n arm om de schouder van Sigmund. Hij luistert niet naar het vrolijke gebabbel naast hem.

„Je gaat al gauw weer naar huis,” zegt hij eindelijk. „Vind je het fijn?”

Nu is 't de beurt aan Sigmund om na te denken. Hij blijft wel graag in Holland. 't Is hier zo goed en zo veilig. Maar hij wil ze toch allemaal wel weer eens zien: vader, moeder, de broertjes en het kleine zusje, dat nog niet eens lopen kon toen hij wegging.

„Parendje,” zegt hij, „iek ga een klein poosje naar huis en dan kom iek weer bij jou terug!”

Ze zijn er allemaal een beetje verdrietig om dat Sigmund vertrekken moet. „Ik zou hem wel altijd willen houden!” zegt moeder. Maar dat gaat niet.

Ze naait nog een paar mooie pyjama's voor hem. Voor 't laatst stopt ze hem nog wat extra's toe en voor het laatst vertelt ze van God en van de Here Jezus. Sigmund kon niet zo goed rekenen op school. Maar Hollands lezen kan hij best. Daar is moeder blij om. Onder in de grote koffer, die ze voor Sigmund van de zolder gehaald hebben, omdat zijn tas veel te klein was voor alle nieuwe dingen, legt ze de kinderbijbel. Ze heeft gewezen, waar 't staat dat de Here Jezus de kinderen tot zich liet komen. Dat Hij ook hen liefhad en zegende. En ze heeft gezegd dat Sigmund veel in de kinderbijbel moet lezen en elke dag bidden.

Sigmund let er goed op dat alle schatten, die hij gekregen heeft, ingepakt worden. Een kleurboek met potloden van tante Truus. Een autootje dat je kunt opwinden van Bertus. Van de andere jongens lekkers voor op reis. En van Barendje mag hij de meccanodoos meenemen!

„Tante,” vraagt Sigmund, „de honingpot is bijna leeg. Mag iek dat beetje hebben. Dan kunnen de kinderen thuis 't ook eens proeven!” Moeder drukt hem tegen zich aan. „Lieverd,” zegt ze ontroerd, „je krijgt een hele pot mee. En nog andere dingen ook. Kaas en koffie . . . Konden we nog maar veel meer doen!”

Veel te gauw is de laatste dag aangebroken. Om zeven uur 's avonds moeten de Hongaartjes op 't station zijn. Ze gaan allemaal mee: vader, moeder, opa, de zusjes en alle leden van de groene-spechtenclub.

't Is nog nooit zo druk geweest op het kleine dorpsstationnetje. Vijfentwintig Hongaartjes, die weggebracht worden door wel honderd mensen. Toen ze kwamen, waren het bange, bleke kinderen, die zwijgend staarden naar de punten van hun versleten schoenen. Nu is er kleur op hun vrolijke gezichten en ze zien er zo keurig uit!

Meester Van Maanen gaat mee tot de grens. Sigmund zit naast hem.

't Raampje mag even open. Sigmund steekt z'n beide armen eruit.
„Daaag! Dag, allemaal! Dag, Parendje!”
Barendje staat met z'n ogen te knippen. Hij zwaait terug. Maar hij zegt niet veel.
De bagage wordt ingeladen. Wàt een koffers en dozen en pakken!
Wat krijgen de Hongaartjes veel mee naar huis!
Dan slaan de zware deuren dicht. De chef heft het sein.
Langzaam zet de trein zich in beweging.
„Dag! Daaaag!”
„Zul je gauw schrijven?”
„Je brood zit in je rugzak!”
„Vergeet de appels niet!”
„De groeten thuis!”
„Daaaag!”
Dan kunnen ze niet meer roepen. De trein is om de bocht verdwenen.

's Avonds in bed, zo alleen zonder het zachte gesnurk naast zich, heeft Barendje even gehuild. Niemand hoorde het. Maar als vader en moeder boven komen, zien ze het wel.
Moeder dekt hem toe.
En vader zegt zacht: „Ons vaatje buskruit houdt niet meer alleen van zich zelf. En daar ben ik blij om!”

INHOUD

	Blz.
1. 't Hongaartje komt	7
2. De gewonde reiger	12
3. 't Valt toch niet mee	22
4. Naar de kuifeenden	28
5. Waar is Sigmund?	37
6. Het vertrek van de Hongaartjes . .	47